

રાષ્ટ્રીય કીર્તન

Regd. No. 166

સંપાદક-(પ્રકાશક)

ગોકળદાસ કુબેરદાસ મહેતા.

દાળની પોળ-અમદાવાદ.

૨૦૦૦

સન ૧૯૨૧

વસંત મુદ્રણાલયમાં મુદ્રાકિત.

૨, સામજાની પોળ પાસે-અમદાવાદ.

કિંમત રૂ. ૦-૧-૦

૮૭૦૨

॥ अञ्जलि ॥

संतर ईशरी की तमन्ना अप्प हमार दिखमें है,
 देपना हे जेर कीतना प्पान्नुअे कातिलमें है;
 रहरवे राहे महोपत रहे न जना राहमें;
 लज्जते शहेरान—वही दूर ये भंजलमें है;
 आण द्दिर भक्तलमें कातिल कहे रहा हें प्पार प्पार,
 क्या तमन्नाअे शहाहतभी कीसीके दीलमें है ?
 अय शहीदे मुद्देका—मिटलत मे तेरी उपर निसार;
 अप्प तेरी हिम्मतका अर्या जेरकी महशीलमें है;
 वक्त आने दे तुअे पतलायगे अय आसमा !
 हम अलीसें क्या पता दे क्या हमारा दीलमें है
 अप्प न पहुले वलवले हें और न अरमानोंकी बीड;
 सिद्ध मिट जनेकी यक हसरत दिले पिरिभलमें है.

देश उन्नतिको यत्न हम अवश्य करेंगे.

१. भारत हमारा देश है, हित उसका निश्चय आहेंगे,
 उसके हितके कारने, हम कुछ न कुछ कर लयेंगे.
२. भारत हमारी मातृभूमि, उसका ऋण हमपर है अद्भुत,
 उसके मिटानेके लीये हम कुछ न कुछ कर लयेंगे.
३. भारत के दुःप्राप्त अवनतिपर, क्यों न अश्रु बहावेगे,
 उनके हटानेके लीये हम, कुछ न कुछ कर लयेंगे.
४. धर्म विद्या और धनसे, उन्नति भारतकी होवे,
 इस उन्नति के मार्गमें, हम कुछ न कुछ कर लयेंगे.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક (૮૭૦૨) શ્રીક

પુસ્તકનું નામ રાષ્ટ્રીય ડાઈન

વિષય ૬ : ૪૫

ગાંધીજીને ચરણે.

ચરણે ગાંધીજીને શિર ઝૂકાણે,
શિર ઝૂકવીએ દિલ ઝૂકવીએ.—ચરણે.
સરકારે કાળા કાયદા કીધા
લોક પુકારે લક્ષ ન લીધા
પીડા પ્રજાની ક્યાં જઈ કહીએ ?—ચરણે.
બ્રિટિશ લોકમાં શ્રદ્ધા જ રાખી
હિન્દ બિચારું બની ગયું બાખી
મગા મારે ક્યાં સુધી સહીએ ?—ચરણે.
મીતવાદી થાક્યા ઉદ્દામે થાક્યા
કેના ઉપાયે કામ ન લાગ્યા
સત્યાગ્રહનું તપ આદરીએ.—ચરણે.
વ્યાપી રહી ચારે બાજુ નિરાશા
અનાથ હિન્દની એકજ આશા
ગાંધી મહાત્માનું શરણ જ લઇએ.—ચરણે.
ચં. ન. પંડ્યા.

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત !

જય જય મારા ગુર્જર વીરો !

આવો રંક, ફકીર, અમીરો ! આજે દિવસ ઉગ્યો રણિયાન;
ધોધ પ્રકાશ તણા ઝીલીને ઝગમગતી કરવી મહેલાત;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧

આજે લેશો શું તમ સાથે ?

શૌર્ય વસે હૃદયે કે બાથે ?—તેજ છતાં બુદ્ધી તરવાર !
ફેંકી દો સહુ બુદ્ધાં શસ્ત્રો, સન્ને હૃદયનાં નવ લથિયાર !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૨

હોય વિલંબ હવે શો ઠાલો ?

ધપતા ધપતા આગળ ચાલો, અગ્ર રહી ધ્રુમવું છે આજ;
ધગ રહો છે આ તમ કરમાં, ને ભારતની અમુલ્ય લાજ;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૩

નથી સંધર રેલવવાં ફાનાં;

નથી હૃદય ચીરી અરિઓનાં નિજ હૃદયો કરવાં પ્રભુ ભંગ;
નથી વિજયન રંગ રુધિરમાં જ્યાં જનરકત ભરે ઉરગંગ;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૪

પ્રેમ વસે ત્યાં દ્વેષ રહે ક્યાં ?

આકાશે અંધાર વહે ક્યાં, જ્યાં દિનકરનો થાય પ્રકાશ ?
જ્ઞાનદીપ સળગ્યો જ્યાં અંતર ત્યાં અજ્ઞાન તણો છે નાશ;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૫

મરદાની મુજ ગુજરં વીર !

કાર્ય ધુરંધર, શૂર, અધીરા ! મુખ યૌવનનો મર્વ પ્રતાપ;
અંગ રુધિર ઉછળે નભ અડતાં, ભરો હરોને હર્ષ અમાપ !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૬

ભૂત બધું પાછળ છે મૂક્યું—

આજ ઉરે નવજીવન ફૂંક્યું, દુનિયા બધે નવી દેખાય !
નવ આશે નવ હાસ્યે ધસવા આજે પાદ અધીરા થાય;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૭

મુખી પડ્યા કે હઠપા પછાડી ?

ધસો ધન્ય ત્યો હાથ ઉપાડી, ફરકાવ્યા જાઓ ધુનભેર:
ધર્મભાર શૂરો જ વહે એ—એક પડે ત્યાં ઉઠે તેર !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૮

કોણ વિકટ પથ કહી ડરાવે ?—

પર્વત પરથી ફૂદી હાવે સાગરને બાંધીશું બાથ !
જંગલ તોડી મંગલ કરશું, બતાવશું બળવંતા હાથ !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૯

આપણુ ગુણગરવા ગુજરાતી !

કૃષ્ણધરા અદ્ભુત મદમાતી, ભારતયુદ્ધ જિતે ભડીર;
સાહસ, શૌર્ય, અડગ શ્રમથી જે થળથળમાં ગાજે રણધીર;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૦

આવો નવરસના રઢિયાળા !

ગિરિમંદુરમાં ભરી ઉછાળા કેસરિયાશું રમતા બાળ !
વાધમૂઢ પકડીને ફરતા કાઠી ઘોડીના રખવાળ !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૧

તીથે તીથે શુચિતા સ્થાપી:

ગરવી સાબ્રમતી ને તાપી, ભરે નર્મદા નવનવ નર;
શુભ્રી ગોમતી, સરસ્વતી ને દંમણગંગાનું જળ શર ।

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૨

છે અદ્ભુતતા એ કંઈ જૂદી ।

પશ્ચિમસાગરનાં જળ ફૂદી ઉછળી ગગન કસે નિજ જોમ;
સ્વિંધ્ય અને ગિરનાર દિશા બે ઊભી ઝીલે પડનું બોમ ।

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૩

એવાં ઓ ગુર્જર સંતાનો ।

હિંદુ, પારસી, મૂસલમાનો, ખ્રિસ્તી, બૌદ્ધ કે જૈન ચહેલ !
ભુજશું ભુજ ભીડીને આવો: એક જ પ્રેમ તણી છો વેલ ।

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૪

અહો અડમ બાંધવ ટેકીલા !

દ્રોણ વિષે બનવું નવ બહીલા: દ્રોણ કદી નવ આપે જીત
અંતરરિપુનો કરો પરાજય પ્રથમ અખંડ ધરી ઉર પ્રીત

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૫

દ્રોણે શું રહેશે અચડાયા !

હજાર વર્ષતણી જડ માયા પડી હૃદયમાં છે પથરાઈ,
ઉકેલતાં પરદોષ ઉરે તો નિજ અંધાર વધે ધુંધવાઈ;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૬

લોચનના પડદા છો ખોલી ।

જૂત બધાં ખાતાં ઉર ફાલી તેને પ્રથમ કરો બગદીન;
સ્વાત્મબળે ઓ ગુર્જર વીરા ! યવું આપણે છે સ્વાધીન !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૭

રહેવું શુદ્ધ વચન મનકર્મે :

સાર એજ દીઠો સહુ ધર્મે, તો ક્યમ થઇએ પતિત નિદાન ?
પ્રેમ તહીં બિચાર રહે નહિ: બિચારે નહિ પ્રભુનું સ્થાન.

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૮

એવા શુદ્ધ બનીને આવો !

પછી અડગ તમ પગ ઊઠાવો, હજાર હાથીનું ત્યાં જોર;
જ્યકુંકુમનાં પડશે પગલાં ડગલે ડગલે ઠોરેઠોર:

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૧૯

ઓ આ થાય બધે અજવાળાં !

ઉઘડ્યાં પુણ્ય પ્રભાત રસાગાં ! ઉઘડ્યાં ભાગ્ય ભલરાં દેશ !

રણુશિંગાં ફૂંકાય ફરી આ કર્મવીર ! હઠશો નવ લશ !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૨૦

સ્વપ્ન ફળે જુગજૂનાં સાચે :

દેવ દિરસ્તા ઉતરી રાચે, પયગંબર ને પીર અનેક;

સગ્રાઈ સ્વર્ગ તણી ભૂલેલી દઢ બંધાશે ફરી વિશેક !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૨૧

કુંકુમથાળ અનેરી લાવા !

પત્નીઓ, પુત્રીઓ, આવો ! માતાઓ, ભગિનીઓ સવ !

પડ્યો અમ ઉભીને રાખો ગરવી ગુજરાતજુનો ગર્વ !

ઓ ગુજરાત ઓ ગુજરાત ! ૨૨

જય જય મારા ગુર્જર વીરા !

આજ અધીરા ઊરના ચીરા જીવનને જાણે નાહ જોખ;

મરવું તો ધરાને ગરવું: કાયર ખોળે ધરના ગોખ;

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ! ૨૩

શ્વેત ધ્વજ ભારતમા રાપો !

આશે પુષ્પ વરસતી તોપો, શસ્ત્રો સહુ શણુગાર સ્વરૂપ;
જગ બંધુત્વ ભણી તમ દ્વારે દુનિયા થશે નવીન અનૂપ !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત ? ૨૪

ધન્ય ધન્ય મોહનની લીલા !

પુણ્યભર્યા પ્રભુપાદ રસીલા ધરધર ભરે નવીન પ્રભાત
સત્વર વીરા ! પડો મોખરે, ગજવો જયજય ભારત માત !

ઓ ગુજરાત ! ઓ ગુજરાત !

અરદેશર ફેરામણ ખખરદાર.

સ્વતંત્રતાનું સંગીત.

(દીનનો દયાળ છાંડી કેને શરણ જાડી—એ રાહ)

સમીપ આવતા પ્રભાતનું શું ગાન ગાજી,
ગાઉં હું જવલન્ત દેશ ભાવિ ગીત ગાઉં.

સૂર્ય ઉદય થાય, જૂલમગાર હૃદય ધ્રુમે,
માતૃભૂમિ મુક્તિ, પુનર્જીવન સમીપ સૂઝે સમીપ.

ઉદય કાલ ને સ્વતંત્રતા સમીપ નિહાળું,
મંગલ એ સમય ગાઈને કૃતાર્થ થાઉં. સમીપ.

અધમ જૂલમ છેદવાને ધીરવીર ધ્રુમે,
છાડે નહિ યુદ્ધ ગીત—ગાજીં હું ઉમંગે. સમીપ.

દેશભક્ત મૃત્યુ વિજયી યુદ્ધ માંહી થાયે,
જ્યોતિ કંઈ સ્વતંત્રતાની, દેશને ઉગ્મજે. સમીપ.

ગાઉં દેશભક્ત મધુરે મરણ ગીત ગાઉં,
ગાધ મીઠું હૃદય ગાન, કૃત કૃતાર્થ થાઉં સમીપ.

ખાકે હિંદ.

૧

અધિ ! હિન્દભૂમિ તારો મહિમા દિગન્ત ગાળે,
 રેલી અમિનિધિ કંઈ કુદરત તને નવાળે;
 તુજ ભાલ પર સનાતન સૌન્દર્ય તેજ રાજે,
 જોડી જગે નીરખતાં તારી જડે ન આળે;
 પ્રતિપ્રાતઃ બાલભાનુ તુજ આરતિ ઉતારે;
 હિમાદ્રિ કેશ તારા કિરણો થકી સમારે.

૨

સંસ્કૃતિ-પૂર અહિંથી ફેલ્યાં દિશાએ ચારે,
 ચીન અર્જુને કિનારે ચેતન અજખ પ્રસારે;
 આશ્રમ બંધી છવાઇ અજ્ઞાન અંધકારે,
 અમ ભૂમિ દીપ સાહી દોરે ભૂલ્યાં ને દારે;
 ગ્રીસે ન સંસ્કૃતિની જોતાં જડે નિશાની,
 ત્યારેય હિન્દ આંગણુ રેલી ઉષા યુવાની.

૩

પુરાણ દેવ ભૂમિ કાઢ ગૌતમે યશાળી,
 તજ દેશ સરમદે નિજ આહીં દેહને પ્રજાળી;
 પોષી પ્રજાતન પ્રીતે કંઈ અકબરે ઉજાળી,
 સીંચી રુધીરે રાણે સુરવાડી આ રસાળી;
 આ ભૂમિની સમાધે શરધીર કંઈ સતા છે.
 ખંડેર અસ્થિ જેનાં અમ અણુમૂલી મતા છે.

ખડેર જીર્ણ એ કંઈ શર કીર્તિ હજી કવે છે,
જેનાં અમારી રગ રગ ઉનાં રૂધિર વહે છે.
દેવો ચઢી વિમાને હજીએ ધ્વનિ શ્રવે છે.
એ કીર્તિ ઘોષ હજીએ અમ કાનમાં રવે છે,
કાશ્મિર શું ન દાખે કંઈ સ્વર્ગ રંગ હજીએ ?
વહતી ન શું પ્રતાપી પુનિત ગંગ હજીએ ?

માધુર્ય ને મૃદુતા એનાંએ ફૂલ ફળોમાં,
કરતા કળા કલાપી આજે યે જંગલોમાં;
ધન વીજના કડાકા એના એ વાદળોમાં.
પણ વ્યાપી રહી શિથિલતા અમ દિલની ચળવળોમાં.
એની એ સંસ્કૃતિ કંઈ દેતી પ્રકાશ અમને,
વહાલું વતન રહ્યું નહિ વહાલો વિનાશ અમને !

ફૂલ બાગ શોખીનોને ફૂલે લગન મુખારક !
રંગે રસિક જનને રસનાં ઝીલમ મુખારક !
ખુલખુલને ખુલ મુખારક ! ગુલને ચમન મુખારક !
ખેલી વિના ના અમને વહાલું વતન મુખારક !
નન્દન વને આ ખીલશે અમ ઉર પ્રપુલ કળી શું ?
જે જનની અંક ઝૂલ્યા તે અંકમાં ઢળીશું !

ભોજન ભુખ્યાને અમને વ્હાલાં નર વતનનાં,
 નયનોની શેરનીએ સુખ સલ્ય એ જીવનનાં;
 જળ હળ ઝગે છે જ્યોતિ રગ રગ એ પ્રેમ અગનન
 વ્હાલા કુસુમ સમ છે કાંટા ચે આ અમનના;
 છે ચર્ણુ ધૂલિ જેની અમ ભરમ લેપ તનને,
 મરીને અરે ! ચહીશું પ્યારા વતન-કદનને.

એક દિન એવો આવશે !

એક દિન એવો આવશે, (ધ્રુવ)

જ્યારે અમીઝરણો ઝરંતા પૃથ્વીનેય પલ્હાળશે,
 એક દિન એવો આવશે.

કળિકાળમાં પણ વીર એવા, આર્ય ભૂમિમાં પાકશે,
 નિજ વીર્યથી, ભૂમિભક્તિથી આ સૃષ્ટિનેય ધ્રુવવશે.—

એક, ૧.

રામ, અર્જુન, બીષ્મ, જેવા, કર્ણ સંગ પ્રતાપને,
 હમિરાજ, યોગીરાજ, ગુર્જર રાજનેય ભુલાવશે.—

એક, ૨.

શિબિરાજ, ભગિરથરાજસમ પરમાર્થ જીવન ગાળશે,
 મેવાડના ભડ બીષ્મ ચંદ્રારાજનેય વિસરાવશે.—

એક, ૩.

પરબ્રહ્મનિષ્ઠ વસિષ્ઠ વિશ્વામિત્ર. ઋષિના પાદને,
પ્રેમે નમી નિઃસ્વાર્થ નેતા, આર્યાવર્ત ઉદ્ધારશે.—
એક. ૪.

આત્મબળ પામી બધા, આ પુત્ર ભારત વર્ષના,
નિર્ભયતાથી મૂર્તિ બની સૌ સ્વાર્થને તુચ્છકારશે.—
એક. ૫.

આ દુઃખને ભૂખના પડે પોકાર ચારે દિશથી,
ત્યાંથીય મંગળ ગીતના ધ્વનિ, મંદ મધુરા ચાલશે.—
એક. ૬.

મરૂ દેશના જેવી ઉજડ ખૂમિ સર્વ ભારતવર્ષની,
ફળ ફૂલથી લચી સુંદરી સમ એકલી અહિં મ્હાલશે.—
એક. ૭.

અહિંથી મહાવીર મહારથી ટંકાર ફરતા શસ્ત્રના,
પરદેશમાં જઈ રાજ્યના શુદ્ધ ધર્મને શિખવાડશે.—
એક. ૮.

પૂર્વે થયા નહોતા અને સ્વપ્ને ન તકર્યા વીર તે,
આ પૃથ્વીને કરી સ્વર્ગ સર્વે દેવનેય ઉતારશે.—
એક. ૯.

મગનભાઈ ચતુરભાઈ પટેલ.

હિંદ માતાને સંબોધન !

ઓ હિંદ ? દેવ ભૂમિ ! સંતાન સૌ તમારાં !
 કરીએ મળીને વંદન, સ્વીકારજો અમારાં.
 હિંદુ અને મુસલમાન; વિશ્વાસી, પારસી, જિન;
 માતા સમાન રીતે, સંતાન સૌ તમારાં !
 પોપો તમે સહુને, શુભ ખાનપાન બક્ષી;
 સેવા કરે અને તે સંતાન સૌ તમારાં !
 પૂર્વે થયા પ્રતાપી શ્રી રામ, કૃષ્ણ, જોવા;
 અકબર શિવાજી તેવા; સંતાન સૌ તમારાં !
 વાલ્મીકિ, વ્યાસ, નાયક, દાદા નજીર, તુલસી
 તૂકા, કબીર, દેવી ! સંતાન સૌ તમારાં !
 ગોપાળ કૃષ્ણ, દાદા; કેશવ, તિલંગ, અહમદ;
 સિદ્ધાર્થ સાથ રાહુલ, સંતાન સૌ તમારાં !
 સીતા અને સુભા, તારા અને અહલ્યા;
 ઐબુનિસાને મીરાં; સંતાન સૌ તમારાં !
 ચાહો બધાં પરસ્પર ! સાહો બધાં પરસ્પર,
 એ પ્રાર્થના કરે આ, સંતાન સૌ તમારાં !

—કાન્ત

ગઝલ રાગ લેરવી.

આ ગયા હૈ કર્મયુગ કુછ કર્મ કરના શીખ લો
 દેશ પર અંજ નતિપર હસ હસ કે મરના શીખ લો
 મારનેકા નામ મેત લો પહેલે મરના શીખ લો
 શાંતિ કે સિદ્ધતિસે યમસે ન ડરના શીખ લો
 પ્રાણુ યદિ હોતા તુમે પરત ત્રેતા દુઃખ સિંધુસે

તેર કર તો રક્ત સાગરસે ઉતરના શીખ લો
 ફિર જલાદો સકલ સંસારકો ક્ષણ માત્રમેં
 દેશ દુઃખ કી આગમેં પર પહેલો જલાના શીખ લો
 જેલ યાત્રા કે કિયે દિન રાત ઉત્સાહિત રહો
 કૃષ્ણ જન્મ સ્થાનમેં નિર્ભય વિચરના શીખ લો
 દેખના હે દશ્ય ભારત વર્ષમેં યદી સ્વર્ગકા
 દેશકા તો પ્રાણ પનસે દુઃખ હરના શીખ લો.

જન્મભૂમિનું જય મંગલ.

જય મંગલ પ્રિય જન્મભૂમિનું ગળવીએ;—ધ્રુવ.
 રઘુવીરસમ વીરલ વીર, ભારતી સુલટ સુધીર,
 ઉર સમુદ્રને હિમાલયે ઉજાળીએ—જય
 જનની અંક ઝૂલીએ, ઝનૂની, રંગ ઝાંલીએ,
 આત્મમગ-ઉગસથી બધું ઉગાળીએ—જય.
 સત્ય અર્થ સજ્જ થાઓ, વિજય વાવટો ઉડાવો,
 વીર ધર્મથી ધરા સદા ધ્રુગવીએ—જય.
 સત્યથી સત્યવાય સ્વત્વઃ સમજીએ થઇ પ્રવૃતઃ
 ધૂમીએ ઝઝૂમી, જંગ તો મચાવીએ—જય.
 ભૂતળ ફેડી ફેડીએ, જાડી જડા ઉખેડીએ,
 દોરને દમામ દેશનો જમાવીએ—જય.
 સ્થિતિ સમય સ્વીકારીએ, પ્રવૃત્તિ યજ્ઞ યોજીએ,
 જાતને સ્વદેશ કાળ કાં ન હોમીએ ?—જય.
 માતૃ દીન દુશ્મન છે, સપુત ! પીડા પીછાનીએ,
 દુષ્ટ દીપાવીએ, ઉમંગને વધાવીએ—જય.
 સ્વધર્મ, અન્ય ન કર્તવ્ય કર્ય,
 જાણવાથી બધું, મનુષ્ય પીછાનીએ—જય.

—સહિત.

અમારો દેશ.

(દિવ્ય)

- અમે ભરત ભૂમિના પુત્રો, અમ માત પુરાણ પવિત્ર,
 રે જોના સુંદર સૂત્રો, ઝલકાવે ઉચ્ચ ચરિત્ર;
 અમ અંતરને ઉદ્દેશી, કરથું હોકાર હમેશ,
 અમે દેશી, દેશી, દેશી, ઓ દિવ્ય અમારો દેશ. ૧
- અંધકાર વિષે અથડાતાં, કે કરતાં લબ્ય પ્રકાશ,
 પડતાં રડતાં રગડાતાં, કે કરતાં હાસ્ય વિદ્યાસ;
 પળ પળ અમ ઉરનિધિએથી, હા ઉછળે ઉર્મિ અશેષ,
 અમે દેશી, દેશી, દેશી, ઓ દિવ્ય અમારો દેશ. ૨
- ક્યાં હશે હિમાલય જેવો, ? ક્યાં પુણ્ય પવિત્ર જ ગંગ ?
 ક્યાં મળે અલૌકિક એવા, સહુ દેશ તણા અહુ રંગ ?
 ક્યાં મુનિ ઇશ્વરજન બેસી, કરતાં પ્રભુ પંથ ઉજ્જેશ ?
 અમે દેશી, દેશી, દેશી, ઓ દિવ્ય અમારો દેશ. ૩
- ક્યાં રામ યુધિષ્ઠિર ધૂમ્યા ? ક્યાં ગન્યા અરબુન બીમ ?
 ક્યાં રજપૂત વીર ઝઝુમ્યા બળ દાખવવા અસીમ ?
 રે ભૂલીએ તે રીતે શી, અમ અંતરની લવલેશ ?
 અમે દેશી, દેશી, દેશી, ઓ દિવ્ય અમારો દેશ. ૪
- નથી રે જીવવું પર આશે, છે પારકા આસ નિરાશ,
 નથી કર ધરવો કો પાસે સ્વાશ્રયનો છે ઉલ્લાસ;
 કંઈ પુણ્ય પ્રભાજ પ્રવેશી, અહિં દે અમને ઉપદેશ,
 અમે દેશી, દેશી, દેશી, ઓ દિવ્ય અમારો દેશ. ૫

—અમરદાસ.

हिन्दोस्ता हमार।

सारे जहाँमे अच्छा, हिन्दोस्ता हमार,
 हम गुलबुले हैं घिसड़ी, यह गुलसितां हमार।
 गुरगतमें हों अगर हम, रहता है दिल वतनमें;
 समझो वहीं हैं हमनी, दिल तो जहाँ हमार।
 पर्वत जो सजसे छाया, हममाया आसमाँडा
 वह रांतरी हमार, वह पासयां हमार।
 गोदीमें जनती हैं, जिसके लजरे नदियां
 गुलशन है जिनके हमसे, रश्क जिनका हमार।
 अथ आभेरोते गंगा, वह दिन है यह तुम्हका;
 उतरा तेरे दिनारे, जग झरवां हमार,
 मजहज नही शीजाता, आपसमें और रहना;
 हिन्दी है हम वतनहै, हिन्दोस्ता हमार।
 मजहज नही शीजाता, आपसमें और रहना;
 हिन्दी है हम वतनहै, हिन्दोस्ता हमार।
 युनानो मित्रो रोमा, सज मिट गये जहाँसे;
 अथ तक मगर है जाड़ी, नामो निशां हमार।
 कुछ जात है कि हस्ती, मिटती नही हमारी;
 सदियों रहा है हुक्मन, दौरे जहाँ हमार।
 धकधक झाड़ महरम, अपना नही जहाँमे;
 भावम क्या हिसाब, इन्हें निहां हमार।

